

Dersin Adı:BBY133 Bilgi Literatürü / Library and Information Science Literature

Ulusal Kredisi: 2, **AKTS:** 4

Statüsü: Zorunlu

Öğretim Üyesi: Doç.Dr.Tülay Fenerci

Dersin Amacı: Bilgi literatürü dersi, Ankara Üniversitesi, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü öğrencilerine yönelik 2 kredilik bir derstir. Dersin amacı Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü (ki bugün sayıları yediye ulaşmıştır) öğrencilerinin kendi alanlarına ilişkin basılı ve elektronik ortamdaki Türkçe ve yabancı dil kaynakları izleme, tanıma ve değerlendirebilme, bilgi ve becerisini elde etmelerini sağlamaktır. Böylelikle öğrenciler gerek formal eğitimleri süresince gerekse mezuniyetleri sonrasında mesleki gelişimlerini sürdürebilecekleri temel literatür bilgisini edinmiş olacaklardır.

Ders kapsamında, alana ilişkin kaynakları izleme olanağı veren seçilmiş genel ve özel nitelikli bibliyografik kaynakların yanı sıra alanın başlıca danışma kaynakları olan ansiklopedi ve sözlükler ile belli başlı dergiler ele alınmaktadır.

Dersin Çıktıları: Bu dersi tamamlayan öğrencinin

- Kendi alanıyla ilgili belli başlı kaynakları izleyebilmesi, tanıması, kullanabilmesi ve değerlendirebilmesi;
- Hangi bilgi gereksinimi için hangi tür kaynağı kullanacağı yönünde bilgi ve beceri sahibi olması;
- Bibliyografik kimliklerin verilisinde gözetilen esasları ve erişim uçlarının işlevi ile erişim uçları arasında bağlantıları kurmaya yarayan gönderme ve kaynak içi dizin kavramlarını öğrenmesi, beklenmektedir.

Dersin İşlenişi: Kaynak türlerinin tanıtılması, her kaynak türüne ilişkin seçilmiş örneklerin amaç, kapsam ve düzen açısından incelenmesine yönelik kuramsal bilginin verilmesi. Bunun yanı sıra örnek olarak seçilen belli başlı kaynakların hangi tür bilgi gereksinimi için nasıl kullanılacağına dair uygulama bilgisi ile desteklenmesi.

Not: Ders kapsamında incelenmek üzere seçilen kaynaklar hakkında kimi bilgiler, basılılar için kaynakların giriş ya da önsözünden, elektronikler için hakkımızda kısmından kimileri ise kaynak incelenerek elde edilmiştir. Bazı kaynaklar hakkında herhangi bir bilgi verilmemiştir. Amaç, öğrencinin bireysel olarak arama ve inceleme deneyimini yaşamasını sağlamaktır. Tanımlar için ders izlencesinde verilen alan sözlüklerinden yararlanılmıştır.

Ödevler: Öğrencinin uygulama bilgi ve becerisi kazanmasını sağlayacak sorular aracılığı ile kaynakların ve kaynakların(basılı/elektronik) saptanmasında yararlanılan kütüphane katalogları, veritabanları ve arama motorları kullanımının teşvik edilmesi.

Not: Alıştırmalarda kavramlara y6nelik sorular dışında, soruların yanıtları verilmemiştir. 6đrencinin, derste yapılan açıklamalar doğrultusunda ve deneme-yanılma s6recini yaşayacağı uygulama ile kendisinin yanıtları bulması istenmektedir.

6đrenci Performansının Değerlendirilmesi:

- ✓ 6devler %10
- ✓ Ara Sınav %30
- ✓ D6nem Sonu Sınavı %60

Dersin Anahatları

Hafta	Konu	Yararlanılacak Kaynaklar
1.Hafta: Genel Kapsamlı Bibliyografik Kaynaklar	<p>Alanla ilgili g6ncel ve geriye d6n6k bilgi kaynaklarının (kitap, dergi, makale vb) saptanmasında yararlanılacak olan genel kapsamlı bibliyografik kaynakların amaç, kapsam ve d6zen açısından tanıtılması ve kaynak içinde bilgi arama.</p> <p>Bibliyografik kimlik, giriş unsuru, g6nderme, kaynak sonu dizini gibi kavramların açıklanması.</p> <p>Bibliyografik kaynak nedir?, t6rleri nelerdir? Bibliyografik kaynakların benzeşen ve ayrılan y6nleri ve değerlendirme 6l6tleri nelerdir? Sorularının yanıtları sunulacaktır.</p>	<ul style="list-style-type: none">• T6rkiye Bibliyografyası• T6rkiye Makaleler Bibliyografyası• Guide to Reference• Bibliyografların Bibliyografyası;1928-1965 Yılları Arasında T6rkiye’de Basılmış Bibliyografyaların Bibliyografyası.Hazl: Filiz Bařbuđođlu, Lamia Acar ve Necdet Ok. Ankara: UNESCO T6rkiye Milli Komisyonu, 1966• Cumhuriyet D6neminde Bibliyografların Bibliyografyası. Hazl: Filiz Bařbuđođlu, Sema Akıncı, G6lser Tuncel ve İsmet Baydur..Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1973

<p>2. Hafta: Alanla İlgili Bibliyografik Kaynaklar I</p>	<p>Alanla ilgili Türkçe bibliyografyaları amaç, kapsam ve düzen açısından inceleme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Türk Kütüphanecilik Bibliyografyası. Hazl:Abdullah Savaşçı ve Nurten Eke. Ankara:Güven Matbaası, 1976 • Binark, İsmet. Arşiv ve Arşivcilik Bibliyografyası; Türkçe ve yabancı dillerde kaynaklar. Ankara: Başbakanlık Basımevi, 1979. • Tanıtma: Mehmet Aksoy.<i>Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni</i> 1979 28(1-2) 165.s. Necmeddin Sefercioğlu <i>Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni</i> 1980 29(3) 194-195.ss • Arşivcilik Bibliyografyası (Türkçe ve yabancı dillerde yayınlanmış kaynaklar) 1979-1994. 3c Ankara: TC Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 1995. • Tanıtma: Arif Aşçı. <i>Türk Kütüphaneciliği</i> 1995 9(4) 454-455.ss
<p>3.Hafta: Alanla İlgili Bibliyografik Kaynaklar II</p>	<p>Alanla ilgili Türkçe ve yabancı dildeki dizinlerin amaç-kapsam ve düzen açısından incelenmesi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni On Yıllık Tahlili İndeksi; bir indeks denemesi.<i>TKDB</i> 10(3-4) sayıdan ayrı basım.Hazl:Adnan Ötüken.Ankara: Ordun Basımevi, 1962 • Dizin: Türk Kütüphaneciliği(1952 -1992) Hazl: Oya

		<p>Gürdal ve diğerleri. Ankara: Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, 1993</p> <ul style="list-style-type: none">• Dizin: Türk Kütüphaneciliği(1993 -2000) Hazl: Oya Gürdal ve diğerleri. Ankara: Kütüphaneler Genel Müdürlüğü, 2001• Dizin: Türk Kütüphaneciliği(2001 -2007) Hazl: Oya Gürdal ve diğerleri. Ankara: TKD,2009• Tanıtma: Müjgan Şan <i>Türk Kütüphaneciliği</i> 1995 9(3) 351.s• ANAHTAR: Kütüphanecilik, Arşivcilik ve Dokümantasyon Enformasyon Alanlarında Yayınlanan Toplantı, Anı, Armağan ve Derleme Kitaplar Dizin. Hazl:Coşkun Polat ve Hüseyin Odabaş. Ankara: Alp Yayınları, 2005• LISA• Library Literature
--	--	---

<p>4.Hafta: Ansiklopedi ve Sözlükler</p>	<p>Alanla ilgili Türkçe ve yabancı dil, basılı/elektronik ansiklopedi ve sözlüklerin incelenmesi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Encyclopedia of Library & Information Science.Allen Kent and Harold Lancour eds New York: Dekker.[1968-1975] 1993 15. ek; 1997 22. ek • Elektronik versiyon için bkz AÜ, E-Kütüphane, Taylor & Francis Veritabanı • HÜ Küt REF/Z.1006.E57 (1-68 ve 70, 73. ciltler) 2003 versiyonu HÜ Küt REF/Z1006.E57.2003 • The ALA World Encyclopedia of Library and Information Science. 3rd edition ed by Robert Wedgeworth. ALA, 1993 • Bilkent Küt REF/Z1006.W67.1993; HÜ Küt REF/Z1006.A18.1980 • Dört Dilde Kütüphanecilik Terimleri Sözlüğü(Vocabularium Bibliothecari) Hazl: H. Lammaitre. Genşl bası A.Thompson Çev:Leman Şenalp Ankara:Milli Kütüphane,1950 • Tanıtma: Necmeddin Sefercioğlu Türk Kütüphaneciliği 1961 10(3-4) 144-145ss • Kütüphanecilik Terimleri.Hazl:Meral Alpay.İstanbul:İÜ EdebiyatFakültesi,197
---	---	--

		<p>33</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kitaplıkbilim Terimleri Sözlüğü. Berin U. Yurdadoğ. Ankara: Türk Dil Kurumu, 1974 • Harrod's Librarians' Glossary and Reference Book. Compiled by Ray prytherch 9th edition Gower, 2000 • Arşivcilik Terimleri Sözlüğü (Almanca, İngilizce, Fransızca, İtalyanca, Hollandaca, Rusça, ve İspanyolca karşılıklarıyla) Hazırlanmış: Bekir Kemal Ataman. İstanbul, 1985 ➤ Bkz DTCF KÜT MÜR 025.1703.A673 Genişletilmiş bası; İstanbul: Libraire de Pera, 1995 ➤ Bkz MK [1997 AB 1016] • ODLIS
<p>5.Hafta: Dergiler</p>	<p>Alanla ilgili Türkçe ve yabancı dildeki basılı ve/veya elektronik dergiler.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kütüphane Dünyası; mesleki dergi. Mart 1975, 1.yıl, 1.sayı İzmir: TKD İzmir Şubesi, 1975 • Kütüphaneciliğin Sesi; meslek ve kültür dergisi. Mayıs 1962, 1.yıl, 1. sayı Ankara: DTCF Kütüphanecilik Bölümü, 1962 • AÜ DTCF Kütüphanecilik Enstitüsü Kulübü Bülteni. Nisan 1957, 1.yıl, 1. sayı Ankara:

		<p>AÜ DTCF KEK, 1957</p> <ul style="list-style-type: none">• Türk Kütüphaneciliği. 1952, 1. yıl, 1. sayı Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği, 1952-• Düşünceler. Ankara: TKD Ankara Şubesi• İÜ Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Dergisi; belge, bilgi, kütüphane araştırmaları. 1987, 1. yıl, 1. sayı İstanbul: İÜ Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü, 1987-• Bilgi Dünyası. 2002, 1. yıl, 1. sayı Ankara: Üniversite ve Araştırma Kütüphanecileri Derneği, 2002-• Tanıtma: Erol Yılmaz. Türk Kütüphaneciliği 2000 14(2) 265-67• Arşiv Araştırmaları dergisi (Turkish Journal of Archival Studies). Nisan 1999, 1. yıl, 1. sayı İstanbul: Remak Belge-Bilgi Yönetimi Danışmanlığı, 1999-• Tanıtma: Erol Yılmaz. Türk Kütüphaneciliği 2000 14(3) 365-366• Library Journal• Library Trends
--	--	--

		<ul style="list-style-type: none"> • Library Quarterly • Choice;Current Reviews for Academic • Information Research
6.Hafta: Meslek kuruluşları ve yayın organları	Alanımızda faaliyet gösteren uluslar arası ve ulusal nitelikli yerli ve yabancı meslek kuruluşları ve yayın organları	<ul style="list-style-type: none"> • TKD • ÜNAK • CLIP • IFLA • EBLIDA
7. Hafta: İnternet üzerindeki alanla ilgili bilgi kaynakları	Alanımızla ilgili internet üzerindeki kaynakların saptanmasında yararlanabileceğimiz web siteleri/portallarının erişim ara yüzlerinin irdelenmesi ve uygulama. internet kaynaklarının değerlendirilmesi.	<ul style="list-style-type: none"> • Librarian's Internet Index (http://www.ipl.org/) • Internet Library for Librarians;http://www.itcompany.com/info/retrieve/) • Bubl; (http://bubl.ac.uk/)
8.Hafta: Açık erişim siteleri	Açık erişim sitelerinin erişim ara yüzlerinin incelenmesi ve uygulama.	<ul style="list-style-type: none"> • E-LIS (http://eprints.rclis.org/) • DOAJ (http://www.doaj.org/)
9.Hafta: Veritabanları I	Veritabanı nedir? Veritabanı ara yüzlerinde basit ve gelişmiş arama nasıl yapılır?	
10.Hafta: Veritabanları II	Ankara Üniversitesi E-Kütüphanedeki alan araştırmalarında kullanabileceğimiz seçilmiş veritabanı örneklerinin uygulamalı olarak erişim ara yüzlerinin irdelenmesi.	<ul style="list-style-type: none"> • Science Direct <p>İçerik: Ağırlıklı olarak fen bilimleri alanındaki 1.700 dergiye 1997 yılından günümüze kadar tam metin erişim imkânı verirken, önceki yıllara da bibliyografik erişim sağlar. ELSEVIER SD (2010-2012): 2069 dergiye erişim</p>

		sağlanmaktadır. 177 dergi başlığı için sürekli erişim hakkı sağlanmıştır.
11.Hafta: Veritabanları III	AÜ veritabanlarından örnekler üzerinde uygulama, devam.	<ul style="list-style-type: none"> • LISTA <p>İçerik: Kütüphanecilik ve bilgi bilimleri konularıyla ilgili bibliyografik bilgilere erişim olanağı sağlar.</p>
12.Hafta: Veritabanları IV	AÜ veritabanlarından örnekler üzerinde uygulama, devam.	<ul style="list-style-type: none"> • Ebrary <p>İçerik: 45.147'nin üzerinde elektronik tam metin kitap içeren Ebrary Academic Complete E-Kitap veritabanı, Ebrary firmasına ait 16 akademik koleksiyonu kapsamaktadır.</p>
13.Hafta: Veritabanları V	AÜ veritabanlarından örnekler üzerinde uygulama, devam	<ul style="list-style-type: none"> • Emerald <p>İçerik: Muhasebe, maliye ve yasalar, eğitim, sağlık yönetimi, insan kaynakları yönetimi, endüstri sektörleri ve inovasyon, bilgi yönetimi, uluslararası işletme, kütüphane yönetimi ve kütüphanecilik, yönetim bilimleri, ekonomi ve sosyal politika, kalite yönetimi, pazarlama, faaliyet yönetimi, emlak ve mülkiyet, strateji ve genel yönetim.</p>
14.Hafta: Genel Tekrar		

#####

TÜRKİYE BİLİMLER AKADEMİSİ
ULUSAL AÇIK DERS MALZEMELERİ

UADMK - Açık Lisans Bilgisi

Bu ders malzemesi öğrenme ve öğretme yapanlar tarafından açık lisans kapsamında ücretsiz olarak kullanılabilir. Açık lisans bilgisi bölümü yani bu bölümdeki, bilgilerde değiştirme ve silme yapılmadan kullanım ve geliştirme gerçekleştirilmelidir. İçerikte geliştirme değiştirme yapıldığı takdirde katkılar bölümüne sadece ekleme yapılabilir. Açık lisans kapsamındaki malzemeler doğrudan ya da türevleri kullanılarak gelir getirici faaliyetlerde bulunulamaz. Belirtilen kapsam dışındaki kullanım açık lisans tanımına aykırı olduğundan kullanım yasadışı olarak kabul edilir, ilgili açık lisans sahiplerinin ve kamunun tazminat hakkı doğması söz konusudur.

Katkılar:

Doç. Dr. Tülay Fenerci, AÜ, 17/6/2011, Metnin hazırlanması

Rıza Burak Göksoy, AÜ, 26/6/2011, Metnin düzenlenmesi

#####